Un „grup de intelectuali clujeni" și „despăducherea României"

Clarificări necesare

Aflăm din presa locală că „intelectualii clujeni se opun eliminării numelui lui Octavian Goga din spațiul public" (https://ziarulfaclia.ro/un-atentat-la-identitatea-nationala-intelectualii-clujeni-se-opun-eliminarii-numelui-lui-octavian-goga-din-spatiul-public/).

Câteva clarificări sunt necesare:

În Declarația de la Cluj se afirmă că *„a pedepsi un astfel de om ni se pare o greșeală impardonabilă, pe care nici ideologii sovietizării nu au comis-o*". În fapt, protestul își propune să salveze construcția memoriei publice a poetului Octavian Goga, materializată prin busturi, denumiri de străzi, instituții publice etc. Altminteri, pe Goga nu îl mai poate nimeni pedepsi sau salva, el este decedat de 88 de ani.

Dar, cu rațiune și bun simț, să ne întoarcem la realitatea zilelor noastre. În decembrie 2025 a fost promulgată de președintele țării legea care modifică OUG nr. 31/2002. Între altele, art. 5 a fost completat și sună astfel: „Fapta persoanei de a promova, în public, cultul persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni de genocid, contra umanității și de război, **al persoanelor care au făcut parte din conducerea organizațiilor fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe**, precum și fapta de a promova, în public, idei, concepții sau doctrine fasciste, legionare, rasiste sau xenofobe, în sensul art. 2 lit. a), se pedepsesc cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau amendă și interzicerea unor drepturi". Mai pe înțelesul celor de la Cluj, a promova în spațiul public memoria unor persoane care, într-un moment sau altul al vieții lor, s-au încadrat într-una din situațiile prevăzute la art. 5, reprezintă o faptă penală, deci interzisă.

Or, Octavian Goga a înființat alături de A.C. Cuza, în 1935, Partidul Național Creștin rămânând președintele lui până la moarte. Partidul Național Creștin a fost un partid de extremă dreaptă, fascist, xenofob și antisemit. Emblema partidului era tricolorul cu zvastica în mijloc, iar sloganul acestuia a fost „România a românilor"! În campania electorală din 1937, afișele antisemite au constituit suport de campanie electorală. În ianuarie 1938, poetul și-a pus apostila de Prim-Ministru pe **Decretul-lege nr. 169 privind revizuirea cetățeniei. A fost prima lege a Holocaustului din România, în urma căreia o treime dintre evreii din România au rămas fără protecția statului**. În mai 1938, pentru a-i marca poziția de lider al PNC, sicriul lui Octavian Goga a fost însoțit de o coroană în formă de zvastică. Tot Octavian Goga a fost personajul pe care a mizat Alfred Rosenberg, ideologul german al național-socialismului, pentru a-l influența pe Carol al II-lea să orienteze politica externă spre Germania nazistă.

De asemenea, guvernul Goga a dat ordonanţe privind, între altele: **interzicerea ziarelor redactate şi conduse de jurnalişti evrei, excluderea evreilor din administraţia publică, eliminarea evreilor de la vânzarea produselor aflate sub monopol de stat, expulzarea rabinilor care nu erau cetăţeni români şi interzicerea predării religiei evreieşti în şcolile de stat etc.**

„Grupul de intelectuali din jurul revistei «Oraşul» şi filiala clujeană a asociaţiei ASTRA", semnatarii „declaraţiei comune de protest" operează, deliberat, cu confuzii. Ei afirmă, aseptizat şi omisiv, că PNC a fost un simplu partid „de dreapta". În realitate, PNC a fost un partid **de extremă dreaptă, structural nazist**, **xenofob şi antisemit**. O. Goga a fost un lider pro-nazist. Încercarea de normalizare a identităţii ideologice a PNC şi a liderului acestuia este o acţiune de denaturare a istoriei şi un atentat la ordinea democratică. Falsificarea istoriei, astăzi, nu mai este un act inocent.

„Grupului de intelectuali" din Cluj le-am reaminti câteva fragmente din gândirea intelectualului pe care-l venerează:

- „Germania, după războiu, a fost socotită ca un stat bolnav, şi pe ea au năvălit paraziţii, şi cu toate că această ţară nu avea decât 600.000 de jidani, nu mai putea rezista, căci ei ţineau în mână comerţul şi finanţele şi ceea ce era mai grav era faptul de a fi pătruns în sufletul german cu scrisul lor. S-a socotit ca un act de barbarie arderea cărţilor – produse jidoveşti – la Berlin. **Faptul trebuie socotit ca un simbol al distrugerii produselor cerebrale jidăneşti**. Noi, acum am dat drumul acestor jidani să năvălească în ţara noastră şi sunt acum în ţară, aproape două milioane, faţă de 14 milioane de români. Tot ce năzuim noi, tot ce vrem şi tot ce creem, ei distrug. Suntem insultaţi, scuipaţi, batjocoriţi de toţi străinii ce vin aci, în Târgovişteа străveche, şi-şi schimbă numele cu acelea ale marilor noştri Basarabi" (...) „Munca noastră românească, se va desăvârşi prin legiferări în sensul vederilor programului partidului Naţional-Creştin. **Atunci când am spus că voim a scoate din ţara 500.000 de jidani, am înţeles să uşurez ţara noastră**. Când **vom închide gazetele jidăneşti, vom avea garanţia că nu se va mai difuza otrava jidănească** (Congresul organizaţiei naţional creştine din jud. Dâmboviţa, Târgovişte, 6 noiembrie 1937);

- „Sunt două categorii de vrăjmaşi: streinii, ca tendinţe centrifugale nemărturisite, elemente parazitare şi partidele politice, care cred că au luat în arendă ţara. S-a spus că suntem hitlerişti sau fascişti. Nu-i o ruşine dacă am fi, dar nu suntem. Ne-au acuzat că ne-am dus la Nuernberg. Eu am fost la Roma şi la Berlin, am vorbit cu Mussolini şi cu Fuehrer-ul, **mă felicit că am văzut organizarea sentimentului patriotic** şi **regret că nu v-am putut duce pe voi tinerii la Nuernberg să vedeţi cum defilează batalioanele de asalt**" (O. Goga, Bucureşti, Clubul central al PNC, 2 octombrie 1935);

- „Noi, generaţia războiului de acum 20 de ani, am făcut o ţară mare şi puternică. Dar ţara nu e încă dezrobită. **E mult putregai** care trebuie dat deoparte şi străinul, **jidanul şi-a înfipt ghearele în trupul naţiunei şi îi suge vlaga. Vrem să despăduchem România, să o facem curată**!" (O. Goga, Vaslui, decembrie 1937).

Orice persoană de-a lungul vieţii, publice şi/sau private, joacă mai multe roluri. Postmortem aceste roluri se reaşează, nu în funcţie de timp şi spaţiu, ci în strânsă legătură cu principiile etice şi civice democrate. Prin urmare, un lider politic antisemit şi fascizant, care s-a aflat la cârma ţării şi a fost responsabil pentru marginalizarea sau excluderea socială a unor cetăţeni români, nu are ce căuta în spaţiul public. Acesta este panteonul civismului si eticii democrate. Aşa a decis Parlamentul democrat al României.

În încheiere, menţionăm un aspect banal pentru o societate civică şi democrată. Promovarea publică, prin orice mijloace, ca modele salvatoare, valori, idei, principii, reprezentări memoriale din arsenalul iliberalismului, fascismului, legionarismului, antisemitismului, rasismului sau discriminării de orice fel, înseamnă subminarea democraţiei, bazată pe principiile libertăţii, demnităţii şi solidarităţii umane.

Dar nu vă încruntaţi, dragi clujeni. Legea nu cenzurează studiul operei literare sau publicistice a lui O. Goga. Validarea, însă, a omului politic Goga, prin monumente de for public, este o acţiune pe care ordinea democratică din România, construită pe memoria celor două totalitarisme, o consideră ilegală şi intolerabilă. Democraţia are două mari calităţi care dau speranţa în mai bine fiecăruia dintre noi: (1) nimeni nu e mai presus de lege şi (2) spiritul critic este substanţa spiritului civic.

Viorel Achim

Gidó Attila

Ingrid Baltag

Ana Bărbulescu

Dalia Báthory

Alexandru Berceanu

Andreea Ionescu-Berechet

Cristian Iacob Bogdan

Ştefan Bosomitu

Cătălin Botoşineanu

Horia Bozdoghina

Mihai Burcea

Ovidiu Buruiană

Daniel Buti

Igor Caşu

Marius Cazan

Liviu Cărare

Mihai Chiper

Adrian Cioflâncă

Eugen Ciurtin

Emanuel Copilaş

Andrei Cusco

Dennis Deletant

Oana Demetriade

Mihai Demetriade

Constantin Dicusar

Dorin Dobrincu

Alina Dragolea

Dan Drăghia

Nicolae Drăguşin

Tudor Duică

Theodora Dumitru

Smaranda Enache

Anca Filipovici

Alexandru Florian

Mihai Dinu Gheorghiu

Călin Goina

Armand Goşu

Konrad Gündisch

Zoltán Györke

Georg Herbstritt

Valentina Iancu

Radu Ioanid

Florea Ioncioaia

Fatma Ilmaz

Ruxandra Ivan

Werner Kremm

Alexandru László

Marius Lazăr

Veronica Lazăr

Daniela Maci

Mihai Maci

Elena Irina Macovei

Norman Manea

Adina Marincea

Petre Matei

Vlad Mercori

Mihaela Mihai

Oana Mihalache

Silviu Miloiu

Alexandru Muraru

Andrei Muraru

Lucian Nastasă-Kovács

Ciprian Necula

Adrian Niculescu

Alina Pavelescu

Claudiu Pădurean

Brîndușa Palade

Vlad Paşca

Corneliu Pintilescu

Cristian Pîrvulescu

Florin Poenaru

Alina Popescu

Caterina Preda

Maria Roth

Liviu Rotman

Daniel Şandru

Oliver Schmitt

Lavinia Stan

Flavius Solomon

Daniel Stejerean

Carmen Stratone

Svetlana Suveică

Lonhart Tamas

Dan Mihai Ţălnaru

Virgiliu Ţârău

Mircea Toma

Zoltán Tibori-Szabó

William Totok

Ottmar Traşcă

Irina Tulbure

Cristian Vasile

Smaranda Vultur

Szilágyi-Gál Mihály

Foto din campania electorală a PNC cu sloganul «România a românilor!» alături de semnul electoral al zvasticii, 1937 (sursa ACNSAS).

O. Goga, Afiș electoral „România a românilor!”, 1937 (sursa ACNSAS).

O. Goga şi activişti PNC salută cu salutul fascist, 1937 (sursa ACNSAS).

Sicriul lui O. Goga omagiat cu zvastica, semnul electoral al PNC, 1938 (sursa ACNSAS).

